

שערי תשובה

וְלֹא בָּא לְשֹׂאֵל מִדְּאֻר סֶפֶס וְכוּכָה שֶׁנֶּחֱסֵה אֶסְרוֹר בִּהְיוֹה שִׁ"פ כִּךְ סוֹמֵחַ
וְיִתְחַזֵּק וְיִבָּרֵךְ הַתַּחֲבֹּל לִדְרוֹת וְאֶסְרוֹר דִּמְיִיר כִּנְיִן שֶׁמִּשְׁמָלִין שִׁ"פ
פְּדִינִי רַחֵם לִי הַיְטִילֵה לְעֹלָמִי כִּי רַחֵם וְנִשְׁכַּח פְּדִינִי בְּכֶסֶם תַּמָּי וְיִסְכֵּךְ
סִ"ח מ' (ח) שֶׁמֶחֶךְ עֵבֶסֶס וְעִינִי כְּבֹרֵם בֵּית אֶפְרַיִם סִימֵן לִי אֶחָד
מֵבֵית יִשְׂרָאֵל לִמְכוֹר לִי לְהַפְקִידוֹ אֲנִלֵּן אוֹ כִּרְיִי-הַיִּשְׂרָאֵל לִזְמַר
אֵין אֵינוֹ הַיִּיב בְּהַחֲרִיתוֹ כִּדְּרִין אֲלֵךְ שְׂוֹדֵם שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵי אֵלֹהִים וְיִכְסֵּם
הַוֹּאֵל וְעֵבֶר עַל כִּי עָשִׂי תַמָּי סִ"ח וְאֶסְרוֹר לְאַתְרֵיהֶם אֶסְרוֹר פֶּרֶךְ

משנה ברורה

[illegible][illegible]

שערי תשובה

משנה ברורה

שער הציור

[illegible]

באר היטב

עבר סתת' לתכוד כל כיום וכלת אחר איז אחר וזכר נחודס לו שאין
 חסיל' תכירס אחר חיל' וזכר מלך ופסד' גדול וזכר סוף
 ב'ע' י' ויזכר' נקדור מן הכליל ויזכר' לזלד דמזכר' בנהס' באופן
 לימכוד' גנדי כפרים קרביס' אלוי' פזען ויזכירס' שלא ימכרו
 לימכרל' וכן מסתכל' יפסד' ייז' וימכור' באופן' וס' פ"ס' (ט.) ויחננו לו'
 פסכ'ס' וכן סככיל' בשס' שו"ל' כז' יפסק' ועיין' בשרית' בית' חלסיס' יו'

דבדייהס הלוקס יוכל להחזיק בו אף בלי מפתח ח"י] גם יזהר
והודי ליכנס שם ואפילו דביעבר יש לאסור דאין זו מכירה רק
או בשעת המכירה דנמלא דאין כאן מכירה כלל אבל אם מכר מ
וחתמו אף דלכתחלה אין לעשות כן משום חשש הערמה וראוי ל
מ"ב בס"י ג"ע דביעבר קנה בכסף לקוח. ואם האי' שלא שלוחו
שידוע בבירור שמהנה הבוחרים האחרים מכלטלין במסירת המפתח
החדר. ומיהו לריך שיאמר הריני מוכר לך החמץ ולא כההמוין
דביעבר אסור החמץ שהרי לא מכרנו עמ"א (ט) ויחננו
אסור לתבוע אותו דבדיניהס אבל אסורלקנות ממנו ישראל אחר אחר
מ"ג עמ"א. ושני יד הבדן. לרובין ואינו יהודי שהיו נחשופים
עדיין לא מתך שמעון החמץ מרשות הנחשופים ועבר עליו הפסח ה
סי' ל"ג ובח"י ס"ק י"ד ובפר"ח: (י) גמורה. ואפי' ע"י שלוחו

ביאור הלכה

לפניהם' כראוי וזקק סדומים במלום ובחזק הפסח הפסיד בעמ"ס סרנס
מיי"ס א"ס יקח ישראל אכסכו על ישראל המפתח חמד הפסידים י"ס תשנ"א
אשר דרש"י ישראל לקבול לפני שם שיקח המפתח חמד הפסידים שאל
פסיד לגמרי כי הוא עני [וכן בח"א כלל קר"ד דין ב' מלמד להקל בזה]
אכל א"ס יקח ישראל בעלמא תפתח חמד הפסידים י"ס לומר דמעתה יסיה
הבחיות על ישראל ואסור להחזיק הפסח אלא * כלי' ושני' כש"כ
סג"ר' שם הוא הממיר בחזקו זה: * ובלבד שיחזיק לו * עיין מ"ב דלין
ליתוחת הפסידים * חסילי בעמ"ס וסאז ממנ"א ור"א דלא כח"ב
ו"ך ח"א' סימן רמ"ב ושני' כש"כ יסודס כש"כ"ר בזה ובתנ' דכ"כ סיני
מכונה כבד החזק לבית הפסידים המכונה בחז"ל המכוסס קייחא שח"י
מדע המוכר הכוח החזק לבית הפסידים סלוקא וספסול' מדעתו קיבלס
בניחו וספסול סלוקא לא מנרע דרשי הוא כקוף בעלמא מיי"ס וסח"ס
דכ"ס חסילי סיה סכלית ישראל דלכוס' למחריני ביה אין ליתוחת לפסידים
ח"ס' מתיב וסמסס כ"ל וספסול הוא דדכרינו לא מייכ"ס ר"ס חסיל' סול"ך
חזק' מתיב סלוקא מסס אכל לפי מנכסיה סמזוסים ח"ס' חזק' ביתס ד

דאסער לישראל אחר לקנות החמץ מן העכו"ם אחר הפסח (לא) ואם קנה ירדץ להחזיר לבגלים הראשונים ואם שילם לעכו"ם ויחזר מן הראוי לתת באופן כזה אינו ירדץ להחזיר לו אלא בשיעור שראוי לתת : (יד) וכלבד שיתנו וכו' . ואפילו פ"י שומו או אשתו (זב) יכול להקנות החמץ לגכריו אבל לא פ"י עכו"ם (לד) דאין שליחות לעכו"ם ואין מביחור כלום . וכן אין יכול להקנות לשומו של עכו"ם דלא ריבנה התורה שישתתף אלא שיהיה ואפילו (זג) היה השליח גכ"כ עכו"ם דאין שליחות לעכו"ם (כה) לישראל ובין שמואל לעכו"ם ופיין כהל' מ"ח בזה בשם ארזא ופוסקים : (מו) מתנה גמורה . וקטין מתנה הוא פ"י הבבבא (כה) או משיכה דבר שמיא אפשר להבביב : (מז) כלי שום תנאי . דשמיא יעבור הנכרי על התנאי ותבטל המתנה למפרע ועבר על כ"י וכדלקמן כס"ד :

(כו) אחרונים אפלו כי דלוגי אפי': (כו) אחרונים וסנו"ב סימן י"ח ונלמדו כעל תשובה מאדבה מפקקים אדיו זה דמס איכפת לן מס שמחור
מכיון ברמאות כיון הסקוקס קס בקיין גבור ואין בוס כדי תפיסם כחו שכתבו פטים דלא סמכא דפתא דקוסק נכנון זה וכמו שכתב הא"ר ובפרט
במכתב חמן הספרים מבין שאני חלל שולקי בעלמא משום איסור ולא נחקק וממכר ואף סם לא פליגי כהכלל רק אפי' שכתב דעובר ככל יראה ע"פ:
(כז) וא"ר ובר"י ונח"א כתב בס' י"ח לזהרן קן שוחר אפלו כלהלל סם ירא שגנוב ספריים ובאמת יליח ד"י בח' אלא כתב דאפי' ש
ש' לגבור כהסוקים וכו' לא נאחסר בדיעבד וגדולה מוז כתב ברנ"ר דלפעמים אפלו בדיעבד אסור בחותם ש' עהדר כנון במכתביות שמוכרין
במסע משום וסבאר וזקפין עליו כמלוא וכשיתן חותם לא יוכל הספרים ליכנס שם כדי נפטר הספרים מן האחריות ואם יגנוב כהלל לא יעשרך
הספרים לשלם לו חוט שחיבי לו כבוד הסתור וכל חמן שיעני משום הספר לישראל אם יגנוב כיון כוא כנאחריות ישראל שטורב עליו בכ"י עי"ש וכן
כתב בפמ"ג קפ"ו לו וסעקתו ככס"ל לא דעת בעל מקור חיים ס"ם ח"ט כסכתו ברנ"ר וסבאר נגדו חס' וסבאר ש' דהיה ס' נאחריות ספריים
וליתא אפי' שלקח ממנו שמתח. אכן לפי מה שכתב לקמן ככס"ל דעת באחרונים שחולקים האמור חיים אפשר דלפ"ו נדחה גם דינא דסנר"י ופיין
בר"א ס"ו ובכס"ל: (כט) אחרונים: (ל) פסוק וכן מוכח בסנר"י: (לא) אפי' באחרונים שסללו דבין ון ובמקור חיים סביג פליסם ובאמת דברא
דאיון מן דיין אלא חקקת דגולים וכן במקור חיים דינא כ' משא' בימיין אפי' מן סמכיא דסיקיקיון ובאמת לא גרע משום מסכך כחרבס שאסור לאחור
ליסול ממנו ויכ"ס כד' דכמ"ך פלס מתחללו וסבאר ון מלחתי בחתם"י קפ"ו: (לב) ולא אפריין: (לג) אפי' לא ידעס לא חקיקוי כ"כ באחרונים: (לד) קריב"ס
סימן קכ"ו סקפ"ו: (לה) גמ"א ופי' ונח"א רמק"א נקסוק"ס כיו"ד פי' קפ"ס אפריין: (לו) חוק' פ"ו פ"א ד"ס קרדשני וס"פ ופיין של"ס:

שערי תשובה

של ישראל. האחר יע"ש: (יא) מכירה. ומותר לומר לו הא לך חמץ

משנה ברורה

נדבר שיחור לה אח"כ ח"י. א' שהיה לו חמץ וזכה למכור לאינו
 יהודי כדין והתחכם שלא אמר לא"י כלום מחמתו שלו רק הניחו
 בחדר של חבירו שידע שימכור חבירו החדר ההוא עם חמיו
 בשבתות לא"י ומכר לו המפתח וכן נעשה שמכר ישראל חבירו
 החדר ההוא לאינו יהודי ומכר החמץ שהיה בחדרו בכלל חמץ
 שחדר ההוא רק שלא ידע בו לא ישראל המוכר ולא האיני יהודי
 הקונה פסק בשבועות חינוך בית יהודה סי' י"ג דאסור החמץ ש

(יז) או שמכרתו לו. ובאזהרה קנינים קונה העכו"ם יש בזה דעות בין הפוסקים יש מי שאומר דקנינו של עכו"ם הוא (לו) בכסף דוקא ויש אומרים שאין העכו"ם קונה (לו) אלא במשיכה לרשותו (לח) או בהנבחה דבר שאפשר להבניה ויש שכתבו עוד דגם שארי קנינים נוהגין בעכו"ם כגון (לט) קניית מטלטלין אבד קרקע (מ) וקנין חצר וקנין חליטין (מא) דלוינו קנין סודר [אלא] לדרק ליוזר בזה שיהא הסודר של עכו"ם ולא סגי שעדי הקנין יתנו סודרם כמו בישראל דזה אינו אלא מעטעם זכיה שמזכיר המהקנה וגי' עכו"ם אין דין וזיה ויש מהפסקים (מב) בקנינים אלו ואומרים דלא מצינו קנינים אלו רק בישראל. ולטעם ירוא לבתחלה בודאי צריך להקנות בקנין גמור (מג) ומוסכם לכזיו דהיינו בכסף ובמשיכה ביחוד מאחר שנוגע באיסור דאורייתא דכל יראה ועל"ם (מד) במשיכה בלבד דיוא בזה ג"כ עכו"ם לרוב הפוסקים אבל בדעביד חף אם לא מבר אלא (מה) בכסף בלבד או שמכר בחצר (מו) מאחר קנינים שהוכרח ועבר עליו הפסם (מז) מותר במאחר דחמץ לאחר הפסח אינו אסור אלא מקנא דרכנו ועוד כיון דחמץ לאחר זמן איסורו בלא"ה אינו ברישותו אלא עשה הכתוב כאלו היה ברישותו לעבור עליו בקנין כל דהו סגי דעכ"ם מגלי דפסיה דלא ניחא ליה ואפקיה מרשותו. ובתוספת אלא להקנות במשיכה כגון שהחזיק מרובה או שהוא בדרך יבואר לקמיה (יח) מכירה גמורה. אם ישראלי מניח חמץ של חדר של חבירו המוכר את חמצו צריך להודיע לישראל המוכר ויעשה שלח למכור ואם הניח שלח מדעתו אסור לאחר הפסח מאחר דבישראל לא ידעו לאקטיו (טח) והנכרי לא ידע לקטיו [אחרונים]. עוד כתבו שמוחר לאדם לומר לנכרי הא לך חמץ זה וחתן לי לאחר פסח חמץ אחר: (יט) בדבר מוטע. ואין לחוש לביטול מקא שהרי יודע בצמחו שגוה יותר ומחזרה להקנות לו (מט) כרי יבאר ברישותו יבאר אסור בהנאה. ועפי שדיק ליה שמוכרו למכירו יבאר מסתמא יחזור הנכרי ויטענו לו לאחר הפסח ועיין בבה"ל איך מהגנו בהיום. כתבו האחרונים דאמ"נ לכתחלה יש למכור בכסף ובמשיכה מ"מ אם חמץ מרובה (כ) אלא למשור חמץ כולו וכן אם אין החמץ כאן שיכול העכו"ם למוכרו אלא הוא בעיר אחרת או בדרך יש לו להקנותו

וְאֵם בִּזְיוֹן. מִדָּה כִּתְבוּ דָלָא מִכֵּי כְּשִׁיאֲמַר לוֹ אֲנִי מוֹכֵר לָךְ בֵּית זֶה אִו ח
מִדָּה כִּמְד סָךְ כֶּךָ וְכך דִּלְגָא מִסִּיקַת דְּמִים אִין כְּאִן קִינן כֻּלָּא אֲחֵיכִי שִׁיאֲמַר

[illegible]

הלכות פסח סימן תתח

שערי תשובה

תוס' מחמתן ואין חילוק בין קודם תסיסם או לאחר תסיסם כ"א לענין כסעם אבל לענין מראה במראהו או כן פתח דווקא באיסור ויכר קנים ר' שמעון דהא תמיר אפילו ליכא ס' בתפרובות אף על גב דאיכא סממא ופ"ק דטעם לא חשיב כפי' אלא"כ ויכר במראה כמו בגנינים שניכר הקיפוי ומ"ס בתוס' בע"א במשקע פ"ד משקע ששילין בו שמרי יין לפתחיו כו' ר"ס לומר שמעידיון ששכר על עממו ומ"מ אין הסתמדם ויכר ולכן הפלס הגאון ז"ל שהשכר מותר בלי ספק ושוב כתב שמהל בראב"ן שכתב דדבש שהחמילו בשמרי שכן הוא ממעיד (ועיין לעיל סימן תמ"ב במג"א בביא דברי ראב"ן אלו) וכבר דלפטר שחשבונו מחמילין דבש בשמרים וכמו שכתוב בהם פסמים בלאו בראב"ן ולכן אפשר שנותנין בהם בשעת בשול וכוון דלעצמא פכידו הו"ל ממעיד וכמו שכתוב ר"ח משאור ותכלין דטעם פכידו אבל בחרלנו לפי דמתי ידוע שאין חשיון אוחס כ"א להיות חוסס ואין נותנין אוחס לפעמא כלל וכן מוכח מהם שכתב הרמ"א בי"ד סימן קי"ד דדווקא כשלין במשקע ס' נגד השמרים וא"ו כו' דבר המעמיד מה מוטיל ס' כו' פ"ד ולפי' שהספק הוא אפילו כת' ר"חית להפסוק תמילא דכריו ז"ל דטובא איכא למשעמ מיניס ועיין כח"י סימן תס"ב ס"ק ה' ומ"ס בה"ט כשם כס"ו פ"ין במקום שמואל סימן י"ז שחלש פל כס"ו ודעתו דמותר שקטן חמץ מותר לחזור ולקנות ממנו ולחלוץ לא"י אשת מומר ונראה שהכל לפי סעיין א"ס דכיינס י"ס לס ככות לישא וליהן כפ"ס מהני במכירה וא"ס דכיינס אין קיין שלם כלום ולא תלפזר בשלם דרי הוא כפ"ס בלאחריתו וישראל ואסור וקלרתי. ופ"ס עוד כהם דייסי כוה וכתב בלאחריתו שס דלכתחלה אין לפשות מומר לבטיל לעבור החמץ שלו וכדיעבד שרי פ"ס ועיין מ"ס לעיל פאריה שכו"י ח"א

משנה ברורה

לנכרי בשאר קניינים כגון על ידי רושם שנהגו בימות מקומות הלוקה רושם על דבר הנקנה כדי שיהיה לו ביקח ודוע ופי"ז קנינו לו הדבר או ע"י תקיעת כף (שקורין לו שלא) דייט' שמכין כפיהם זה על זה (נא) או ע"י נתינת פרוטה במקומות שנהגו ששלהוקה נותן פרוטה למוכר נגמר המקח או במקום שנהגו שמסירת המפתח הוי גמר המקח (מיהו עכ"פ לר"ך שיאמר הריני מוכר לך החמץ פלוני ופלוני בעד סך כך וכך ולא כמו שאומרים ההמון הריני מוכר לך המפתח דזה לא חשיב בלוס) וכן כל כיוצא בו כל מקום ומקום כפי מנהג הסוחרים חשיב הדבר כקנין ע"פ ד"ת (נג) וספיר י"ס להקנות גם החמץ בקנין כוה. או י"ס למכור החמץ ע"י אגב דהיינו שמכור לנכרי קרקע או חדר או ישיכר לו ואגבין ליאמר לו קני החמץ שיש לי במקום הקרקע או בכל מקום שהוא דבקנין אגב קונה אפילו אינן לכוין כאלו והקרקע קניית לנכרי (נג) בכסף ע"ס שטר ובשכירות (נד) די בכסף בלבד ואפילו אם אין הנכרי נותן לו כל הכסף רק איזו וזכויות (שקורין איז"ף גא"ב) סני ונתנה עמו הישראל שיקנה כוה האוי"ף גא"ב החדר והחמץ ושאר הכסף וקוף עליו במלוה וכתבו עוד דאם הכית שהחמץ שם אינו שלו אלא ששכורה בידו או לא ויעיל מכירתו דא"ך ימכור דבר שאינו שלו אלא ישיכר לנכרי אותו החדר וישכיר

וא"י יתבאר בהם אי מוכר לך כל שיש בו חשש חימוץ דהוי כא"ן מינו ידוע שכרי אינו יודע אם שוכר כרכה או מעט אלא שיעורם כל מין ומין רק מהדירס אי"ז שיעור דווקא קודם פסח אלא יכול להנותן פ"ס הנכרי שהמדידס או שהמא יכיס אחר הפסח (מקור"ה וס"א) ונדיעבד אם חסר חסם כל שיש בו חשש חמץ ופכר עליו הפסח פ"ין כספר שרי חמץ בהם כהם הארונים שמלדדים להקל בדיועבד. ולר"ך לפרוש שם הלוך כבטר. ודע עוד דמה שכתבנו במ"ב לענין סיכ' שהחמץ בדרך דליקוי בלגז ואפ"ר שאינם לכוין במקום הקרקע לפי דעת מקור"ה כסימן זה ולפ"ל כסימן לא שיהא לא שיהא ש"ס רק בנכר וישראל וכלל כל הדמים אגב בנעל מקל"ה ובכאר זקף עליו במלוה לא מהני שכרי אם יאכר החמץ לא ירשם העכו"ם לשלם לו כהניס ממנו ולפי' מה דקיי"ל כסימן ת"מ דהיכי דהעכו"ם א"ס לכוור אותו הלא כרי הוא בלאחריתו וישראל וא"כ ה"ס הכה ששרי לר"ך וכוונתו לשלם דאם יאכר יספיד המניס לו מן העכו"ם וא"כ אם זקף עליו כשאר במלוה אינו מותר אלא"כ החמץ הוא במקום הקרקע וכשהמקום לו החמץ לא ישרלל בניהו של פכ"ס ח"א ואל"ן פ"ס לדעת הסופקים דשכרי פקרקע כרי החמץ ככניהו של פכ"ס ח"א אינו מוכר עליו אכן כהם הארונים דחמץ פליס דמקור"ה וכתבו דבשכ"ל זה שלא ירשם העכו"ם לשלם לו כהניס ממנו לא ימקרי ע"י החמץ בלאחריתו פ"ין כהם אדם סימן ר' ובש"י תמד שמא"ך להכית דעת כהם הארונים שמקניין כוה. ולפ"ן כלס קיין אגב כהם דלפ"ל במ"ב פ"ק ס"ו כללנו אותו בין שאר קניינים דא"ן סומכין בלוסם לכתחלה מחמת דים שפסקים על כל אחד מהם מ"מ סיכ' כהניס שעת דהקא כגון שהחמץ מרובע ויותר סיכ' שהחמץ בדרך כלל ריניו להחמיר ולמנוס מקיין זה אף לכתחלה מפני כהניס כל הארונים בחיובין קניין זה למוכר שבקניינים אף לענין לכתחלה ואף בלי שעת דהקא פ"ין וכתב דמאל לשרמכ"ן במלחמות כפ"ס דפסקים שכתב לסד"א קיין זה כהמן וכן כע"ו כיו"ד סימן ש"ב כדיואר לשון כש"פ פ"י"ס וכן בגאון מסר"ס

שער הציון

(נא) חס אינו בכלל קנין כסף דקנין כסף הוא שנותן לו פרוטה לשם החמץ וכשאר קנין עליו במלוה ונא"ן הוא בתורה שהשפכדות שפ"י פרוטה זו מתפכדים זה לזה או לקנות וזה למכור דומ"ה דקנין שטר וחוקס וק"ס פ"ין פמ"א בזה"ל ר"ס סימן ק"ז: (נג) כהם הארונים כתבו מהניס בסוחרים לקנין גמור אף לכתחלה אף בא"ר ומ"מ נוכר קנין זה רק לענין דיעבד ועיין בג"ש סימן ל"א שחולק על פיקר קנין זה ואף דלא חשו הארונים לדבריו (עיין כהם יע"ב) פ"ס במקום שאפשר בקניינים האחרים יותר מוסכמים בודאי טוב ויהי לכן תכנון פלס זה רק סיכ' דלא"ל לו במשיכס: (נד) והשתתף דברי כה"א כהם כה"א דכתב דיתנס שמקניס לו בכסף לנד דקשה להקל בזה מאלר דשיקר במכירה תלוי כהם י"ס חשיב לדעת כה"א וס"פ (כע"ו וסדר"הס וכנ"ר) דל"ל דלא מהני תמל'. ודע עוד דכ"ס א"ס חשיב בקרקע כהדד מדברי קניית קרקע דכייס כהדד שיש לו ממשול ונכנס בנכתי פ"ד להחיות בו (ח"א): (נד) חשי' שיהא ל"ן ומק"ה חמ"א:

